

De invloed van het Kuasep-geloof in het leven van de Christen in de gemeente van Mamda

Mercya Pelupessy, *Pengaruh Kepercayaan Kuasiep Dalam Kehidupan Kristen Di Jemaat Zoar Mamda*, in: Laporan Penelitian Kulia Kerja Nyata, Sekolah Tinggi Theologia Gereja Kristen Injil di Irian Jaya, 1989.

Pagina 14

Hoofdstuk 111: Het onderzoek

A. Betreffende de probleemstelling

Uitgaande van de geloofsovertuigingen binnen de stammengodsdienst betreffende het Evangelie en de Messiaanse verwachtingen, ontdekt men een begrip dat niet alleen tamelijk dominant is in de Kemtukstreek, waar de KKN-studenten hun onderzoek doen, maar in heel het gebied, waar de GKI in Irian Jaya werkzaam is. Deze geloofsovertuigingen brengen steeds verschillende soorten inzichten aan het licht betreffende een juiste wijze van leven. Die kennis handelt over:

1. Visies ten aanzien van de geesten van de voorouders
2. Visies ten aanzien van de geesten der overledenen
3. Visies ten aanzien van begraafplaatsen, etc.

B. Onderzoeksveld

Omdat genoemd onderwerp nogal breed is, heeft de onderzoeker zich alleen beperkt tot de gemeente waar de onderzoeker zijn KKR-opdracht verricht. Zich bewust zijnde van het feit dat er voldoende aanwijzingen uit de bevolking zijn dat de adat nog een rol speelt in de (Christelijke) gemeenschap, heeft de onderzoeker daarom meer het zwaartepunt van haar onderzoek gelegd op de houdingen/visies die verband houden met hoop.

C. Terminologie

Bij het verhelderen van de onderzoeksvraag probeert de onderzoeker een betekenis vanuit de gekozen topic, in het kader van het KKN-onderzoek, te geven en een zodanige omschrijving van de onderzoeksvraag dat die ook begrepen wordt door de lezer.

D. Formulering van de vraagstelling

- Heeft het geloof betreffende *Kuasep* een positieve of negatieve uitwerking in het leven van de Christelijke gemeenschap?

- Zou de ervaring in verband met de komst van de *Kuasep* geïdentificeerd kunnen worden met Jezus Christus, of niet?
- Wat bevestigt nu de mening van de mensen die menen dat de *Kuasep* inderdaad komt en grote rijkdom brengt?

Korte vraagstelling (aan de mensen):

- Wat is *Kuasep* volgens u?
- Bezit de *Kuasep* leven (letterlijk: is bezield) zoals wij?
- Heeft de *Kuasep* ooit wel eens iets gedaan met betrekking tot uw leven?

Pagina 15

- Is het inderdaad zo dat *Kuasep* in het spel komt als hulp voor zieke mensen?
- Komt hij terug en brengt hij een overvloed aan goederen mee?

F. Analyse

Er is een dominante visie op het Evangelie ten aanzien van de messiaanse verwachting, met name in de Christelijke gemeenschap, waar het onderzoek heeft plaats gevonden en navenant is de beïnvloeding daarvan op de ontplooiing van de gemeente.

In het alledaagse leven van de Kemtuk-mensen, in het bijzonder in de (Christelijke) gemeenschap van Mamda, wordt de invloed van de *Kuasep* behoorlijk gevoeld, omdat er nog steeds lidmaten van de gemeente zijn die deze *Kuasep* heimelijk vereren, en wel op deze manieren:

- ten aanzien van plaatsen die verbinding hebben met de voorouders;
- ten aanzien van geesten van overleden mensen;
- ten aanzien van begraafplaatsen, die ver van de drukte af zijn gelegen, dus midden in het bos en ver van het dorp, waar de verering kan plaats vinden in het holst van de nacht.

Er wordt begonnen met het zingen van liederen en bidden tot de geesten van de overledenen. Deze liederen en gebeden zijn gevuld met allerlei verwachtingen. Het beoogde doel van hun verering is ook, behalve die verwachtingen betreffende hun welzijn, om een hoeveelheid goederen (materie) los te krijgen, om hun leven bestaan te kunnen voortzetten.

Voordat wij de ideeën ten aanzien van de *Kuasep* dieper gaan beschouwen, willen we eerst bekijken wat er bedoeld wordt met '*Kuasep*'.

Kort samengevat:

1. Wat is *Kuasep*?

Het woord 'kuasep' –in de Nimborantaal *Kaisiep*– kan omschreven worden als: een levenstoestand van de mens, waarin de mens een grote kracht ervaart op verscheidene terreinen, bijvoorbeeld om na te kunnen denken en in een bepaalde mentale toestand zich dichtbij de kracht van de geest te voelen. De vervulling door die geest kan daarbij zelfs zodanig zijn dat een mens zichzelf tot een andere wereld voelt overgaan.

2. Is de *Kuasep* bezielde zoals wij (heeft hij leven zoals wij)?

Om deze vraag te kunnen verduidelijken, nodigt uw onderzoekster u uit, om samen een mythe te bezien, waarin beweerd wordt dat de *Kuasep* bezielde (een levend wezen) is.

Heel vroeger beweerden de voorouders dat deze aarde gevormd is uit een klomp dauwdruppels, in de Kemtuktaal Bu Magon. Bu= water; Magon= schuim, nevel. Dus: Bu Magon= 'waterige schuim', 'nevel'. Dit Bu Magon is afkomstig van Bu no Iram (let.: water-tot-stamleider; 'de stamleider die tot het water ging' JvdW), wat staat voor: slang. Bu no Iram komt naar buiten in de dauw en deze dauw wordt genoemd: Bu Magon. Via deze druppels kwamen twee menselijke wezens naar buiten, een mens en een baby. De mens werd genoemd Wali Blong (lett. 'leven - licht', het 'Levende Licht' of 'Levenslicht', JvdW) en de baby werd genoemd: Kebong Wali: doodgaan. (Let. 'dood – leven', 'sterfelijk leven'. JvdW). Kebong Wali en Wali Blong leefden in dit waterschuimen zij verlangden er sterk naar de wereld te maken, en zo werd de wereld geschapen. Ten tijde dat de wereld geschapen werd, keerde Kebong Wali naar de wereld en incarneerde tot mens, terwijl Wali Blong zich terug trok naar Wali Yakena (lett.: leven – dorp), dat is de hemel.

Pagina16

Vanuit de mythe wordt beweerd dat, ten tijde dat *Bu no Iram* (slang) deze nevel uitblies, die blaasactie 'met geest' gebeurde en dat die geest nog steeds bestaat of leeft temidden van de mensen. Dus de geest die onder de mensen verblijft is de *Kebong Wali*, terwijl *Wali Blong* het levenslicht is, die leiding geeft aan *Kebong Wali*, totaan het eeuwige leven. Van deze *Kuasep* kan gezegd worden dat hij menselijk (bezielde) is, omdat hij leven bezit in menselijke vorm.

Volgens hun mening schenkt de *Kuasep* voortdurend leven aan hen op voorwaarde dat zij toegewijd geloven en alle voorschriften, zoals hoe je goed moet leven, niet haten, niet trots zijn, etc. Indien aan al deze eisen voldaan is, worden alle verzoeken vervuld. En daarbij is de weg om zo'n leven te verkrijgen de weg van boetedoening, van het zingen van vereringsliederen op heilige plaatsen die ver van het rumoer verwijderd zijn.

Is de *Kuasep* al heen gegaan?

Vanuit de overtuiging dat *Wali Blong* al is heen gegaan en alle waardevolle materie heeft meegenomen, ja sterker nog, met alle schoonheid, is degene die leeft of met de mensen verblijft *Kebong Wali*. Beweerd wordt dat *Wali Blong* al is heen gegaan naar *Wali Yakena* (levensdorp) –hemel- en dat hij later eens zal terugkeren met alle materie en alle schoonheid. *Wali Blong* die nog verblijft in *Wali Yakena* kan komen, wanneer wij om zijn komst verzoeken, in de vorm van *Kuasep* of geest. En deze *Kuasep* treedt binnen in bepaalde mensen, terwijl hij anderen passeert.

TEN SLOTTE

Uit de *Kuasep*-ideeën, zoals hierboven beschreven, wordt duidelijk dat hij heil/welzijn (*keselamatan*) kan geven aan de toegewijde volgelingen. Dus wie gelooft in de *Wali Kuasep* of geest, wordt opgeheven in levende lijve naar de hemel, of naar *Wali Yakena*, terwijl voor hen die niet zijn toegewijd er geen leven is, maar de dood.

Vanwege deze bovenstaande overtuigingen zijn er heel wat lidmaten van de gemeente die er moeilijk toe te krijgen zijn om te praten over de verering van Jezus als Zaligmaker. En bovendien zijn er interpretaties die hen tot syncretisme voeren, dat stamt vanuit het dualisme, of uit dualisme dat ooit eens syncretisme geworden is.